

деоничари
предујам и
ебруара
то подне
е школе на
ТНУ.

два члана
одбора,
те добити,
те не могу
својим део-
упити дети.
1909. год.
држане 10.

ről.
09.
ГОДИНУ.

686	40
768	67
312	—
167	01
6798	87
732	95

609	40
626	33
655	56

91	29
----	----

71-1.1)
Iia s. k.
ona mint
laltuk.
s. k.

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek,
Zápolya-utca L-ó szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 :
Negyedévre ———— 6 :
Egy hóra ———— 2 :
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 15. szám.

Csütörtök, január 20.

A városok közéletmezése.

— január 20.

(R. F.) A városok közéletmezése nagy-
horderejű kérdés. Érdekes vele országosan
behatóan foglalkozni. Meg kell világosítani
minden oldalról, mert csak ekkor láthatjuk
meg érdemeit, hibáit, azt az utat, amelyen
helyesen haladnunk kell, hogy rajta tovább
menjünk és azt az utat, melyről le kell
térnünk még idejekorán, a míg a hiba
végzetessé nem válik, a meddig meg nem
boszulja magát nagy erkölcsi és anyagi
kárunkra.

Helyes várospolitikáról csak akkor be-
szélhetünk, ha a városrendészet, a város
élet alapja — a közéletmezés — célirányos,
olcsó, hygienikus és minden tekintetben
lépést tart a modern kulturváros haladásá-
nak arányszámaival.

A fejlődni képes város olyan, mint
maga az élő emberi szervezet. Ha kellő
arányban meg vannak a lét fentartására
és a továbbfejlődéshez a kellő szükség-
letek, — akkor maga az organizmus —
percről-perce gyarapszik és a mellett
helyesen végzi a központi idegrendszer
részéről a neki imputált mozgásokat, mun-
kát, de kiváltja a reflextüneteket is. A
modern kulturváros élő organizmusának
apja az öntudatos polgárok által választott,
kötelességét mindenkor tudó, óvatos, körül-
tekintő, célirányos alkotásokra kész városi
vezetőség: a városi képviselőtestület, élén
a polgármesterrel.

A város népességéhez arányított lakás-
politika, a közegészségügy helyes ellenör-
zése és ellátása, a közlekedésügy meg-
felelő fentartása és fejlesztése, világítási,
csatornázási és sok egyéb kulturális szük-
séglete a város szervezetének csak hasz-
nos, szükséges és nagy jelentőséggel bíró
létszervei a városnak. De mindezek fölött
áll: a helyes és megfelelő közéletmezés
ellátása és ellenörzése, mert ez a város

legfontosabb szervét: a város gyomrát
képezi. Ne tagadjuk, mondjuk ki nyiltan
ugy, ahogy van: a gyomor az élő szerve-
zet legfontosabb része. A gyomor veszi
fel a tápanyagokat, szállítja a nedveket,
az ideg, a hus, a szervezet összes sejtjei-
hez ez ad nekik életenergiát, a helyesen
szabályozott mellékszerveket felruhazza a
munka nagyszerű harmónikus elvég-
zésére.

Tehát szeretettel, nagy gondoskodás-
sal és tudással kell irányítanunk a város
közéletmezés ügyét. Mert az a város, a
melynek a gyomra egészséges, elegendő
és megfelelő tápanyagokhoz jut, ott az
igaz városi organizmus eredményteljes,
fejlődésre képes, nagy kulturális munkát
tud elvégezni.

A városok közéletmezésének ügyével
jó lesz idejekorán foglalkozni. Küszöbén
álunk az 1895. XLVI. közéletmezési tör-
vény revíziójának. Fel kell, hogy emeljék
a szavukat a városok is. El kell, hogy
mondják a saját kívánságukat, meg kell,
hogy tegyék észrevételeiket az ő egyéni
provinciális érdekeiknek megvédésével.
Teljes és helyes a törvény csak úgy lesz,
ha az ország összes városai, érdekeltjei
részt kérnek és vesznek a kulturális
munkában.

Meg kell beszélni a városok hus-
ellátásának kérdését. A városok tejszük-
ségletének mikénti beszerzésének is és
ezzel kapcsolatban a tejhamisítások kér-
dését. Minden egyéb közéletmezési cikk-
nek olcsó, könnyű módon való beszerzé-
sének minden módozatát, lehetőségét vita
tárgyává kell tenni, mert mindezeknek a
kérdéseknek tisztázása eminens országos
közérdek.

**A kereskedelmi minisztérium elnöki osztá-
lyának új vezetője.** Hieronymi Károly kereske-
delemügyi miniszter a minisztérium elnöki osztá-
lyának vezetésével Hollán Sándor osztálytaná-
csost bizta meg.

Városi közgyűlés.

— január 20.

Nagybeeskerek város képviselőtestülete,
mint már ismeretes, hétfőn, folyó hó 24 dikén
tartja meg január havi rendes közgyűlését,
melynek tárgysorozata a következő:

1. Alispáni rendelet az 1910. évi virilis
névjegyzéke tárgyában.
2. U. a. a megüresedett két irnoki állásra
kiírt választás tárgyában.
3. Belügyminiszter leirata a tizenyole-
ezer korona államsegély tárgyában.
4. U. a. a városi tüzrendészeti szabály-
rendelet módosítása tárgyában.
5. Vallás- és közoktatásügyi miniszter le-
irata az építendő állami elemi iskolák tár-
gyában.
6. A törvényhatósági bizottság jóváhagyó
határozata az 1910. évi költségvetés tár-
gyában.
7. U. a. jóváhagyó határozata Becker József
pótléka tárgyában.
8. U. a. feioldó határozata Oldal István
bérszerződése tárgyában.
9. Hivatalos előterjesztés a helyben létesít-
endő cukorgyár ügyében.
10. Hivatalos jelentés a november és de-
cember havi pénztárvizsgálatról.
11. A jövedéki bizottság évi jelentése a
városi jövedék 1909. évi eredményéről.
12. A városi tanács javaslata a városi és
árvapénzeknek mikénti elhelyezése tárgyában.
13. Ugyanannak javaslata a közbiztonsági
tárgyában.
14. Ugyanannak a felállítandó elsőrendű
meteorológiai állomás regisztráló szereinek be-
szerzése tárgyában.
15. Ugyanannak a villammű üzleti szabály-
zatának módosítása tárgyában.
16. Hivatalos jelentés egy tizenkét tagu
árvízvesz-bizottság megválasztása tárgyában.
17. A helybeli dunagőzhajózási társaság
beadványa a társaság hajóin érkező és tovább-
bitandó áruk után szedendő vámilletéskért járó
jutalék tárgyában.
18. Hivatalos jelentés Roszmann Győző
városi rendőrőrmesternek kiutalt 100 kor. teme-
tési segély tárgyában.
19. Ugyanannak az elfogatos fizetési előlege
tárgyában.
20. Nikolics Iván volt városi irnok kérvénye
végkielégítés iránt.

A „TORONTÁL” tárcája.

A hálátlan emberek.

— Elég, nem akarok többé inni! Nem, nem!
Ideje, hogy megokosodjam... Ha az ember fi-
zetést huz: becsületesen kell dolgoznia, pihenésről,
alvásról is le kell mondania! Hagyjuk az ostoba-
ságokat... Megszoktad semmiért kapni a fi-
zetésedet és ez nincs rendjén... nincs rendjén!
Miatán ilyen ppen megdorgálta maga-magát:
Podtjagin, a vonatvezető, úgy érzi, hogy leküzd-
hetetlen munkavágy ébred benne. Éjfélutáni két
óra van, de mégis fölkel a kalauzokat és velük
együtt végigjárja a kocsiakat, hogy a vonatjegye-
ket revideálja.
— A jegyét! kiáltja vidáman csettintve a
nyelvével. Álomittas emberek fölriadnak a waggon
homályából; kábultan néznek körül; fejcsóválva
nyujtják oda jegyeiket.
— A jegyét! fordul Podtjagin egy másod-
osztályos utas felé; sovány, beesett arcu ember,
ki prémes kabátba burkolódzott és párnákkal van
körülveve.
— A jegyét.
A sovány ember nem felel. Álomba merült.
A vonatvezető megérinti a vállát és türelmetlenül
ismétli:
— A jegyét!
Az utas összerenzen, kinyitja a szemét és
rémülten tekint Podtjaginra.
— Mi? Ki? Ah?
— Azt mondják önnek orosz nyelven: A
jegyét! Ké-rem!
— Istenem! nyögi a sovány ember, panaszos
arkifejzéssel. Uristen! Gyötörnek a rheumatikus
fájdalmak... Három éjjelen át nem aludtam —

este morphiomot vettem be — és maga — a
maga jegyével! Hiszen ez szivtelenség, kegyet-
lenség! Ha tudná, mily nehezemre esik, elaludni,
nem zaklatna eféle butaságokkal... Könyörtelen
és buta! És mért van most hirtelen szüksége a
jegyemre? Soha ilyet!
Podtjagin meggondolja, hogy sértve érezze-e
magát vagy sem és az előbbire határozza el
magát.
— Ne kiabáljon itt, nincs kocsmában!
— szólt.
— A kocsmában nem ilyen szivtelének az
emberek... köhögi az utas. — Miképpen aludjak
ei most másodsor? Hirtelen szüksége van a
menetjegyre? Minő buzgalom! Jó, ha még ellen-
örzés céljából történe... De jól tudja, hogy az
utasok fele jegy nélkül mega...
— Hallja, uram! fortyan föl Podtjagin. Gon-
dolja meg, bebizonyíthatja-e állításait? És ha nem
hagy föl a lármázással és tovább is háborgatja a
közönséget: kénytelen leszek arra, hogy a követ-
kező állomáson kiutasítsam...
— De ez fölháborító! fakad ki az utasok
egyike. — Zaklatja ezt a beteg embert! Hallja-e,
nincs magában könyörület?
— De hiszen ő kiabál! védekezik meg-
hunyáskodva Podtjagin. — Jó hát, nem kérem
el a jegyet... Amint tetszik... De önök maguk
is tudják, hogy a kötelességem parancsolja...
Ha nem volna a kötelességem, akkor persze...
Megkérdézhetik az állomásfőnököt... Kérdezzen,
akit akar...
Podtjagin megvonogatja a vállát és tovább
megy. Úgy érzi, hogy megsértették és méltatlanul
bántak vele.
— Pedig nem igaz, nem tehetek róla...
dörmögi. — Megkívánja a kötelesség... Ha

nem hiszik el nekem, majd megmondja nekik az
állomásfőnök.
Az állomás. Öt percig áll a vonat. A har-
madik csöngetés előtt ismét a beteg fülkéjébe
lép. Podtjagint követi a pirossapkás állomásfőnök.
— Itt ez az ur — kezdi Podtjagin — ugy
tartja, nem áll jogomban elkérni a menetjegyet.
... Kérem, állomásfőnök ur, mondja meg ennek
az urnak: a kötelességem-e elkérni a menet-
jegyet vagy sem? Uram! — fordult Podtjagin a
sovány emberhez. — Uram! Itt az állomásfőnök
ur, megkérdézheti tőle, ha nem hisz nekem.
A beteg összerázkódik, mintha kigyó marta
volna meg, tagranyló szemekkel bámul Podt-
jaginra és kétségbeesetten visszaveti magát a
pamlagra.
— Istenem! Most még egy port vettem be
és éppen aludni kezdek és megint itt van ez a
— ez a... Esedezem, könyörödjön meg rajtam!
— Itt az állomásfőnök ur, beszélhet vele.
Van-e jogom a jegy...
— De hiszen ez türelhetetlen! Itt van a
jegye, vigye! Vigye! Veszek még öt jegyet, csak
engedjen békében meghalni! Hát valóban soha-
sem voltak betegek önök? Egy csöpp emberi
ézés sincs bennük?
— Nyugalmat, urain! — háborodik föl egy
egyenruhás ur. — Mikor lesz vége e zaklatásnak?
— Ugyan hagyja már... véli az állomás-
főnök, kinek nem kellemes az egész dolog.
Sarkon fordul és kimegy. Vállvonogatva Podt-
jagin utána.
— Tudja az ördök, miképpen járjon el itt
az ember! — dörmögi elkeseredetten. — Ő
végette hivatam az állomásfőnököt, hogy megértse,
megnyugodjék és ő... még engem szid.
De lassan-lassan oly érzések ébrednek,

21. Popov Gyóka és társai utcaseprők kérelme bérjavítás iránt.
22. Strasser Jakab kérvénye a város kötelekebe való felvétele iránt.
23. Zsenár Emil szabadság iránti kérelme.

HIREK.

Tájékoztató.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 6-tól 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 12-ig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad Szombaton délután deákok számára a medencefürdő nyitva.

Január 23. A gazdasági egyesület közgyűlése.
Január 24. Városi közgyűlés.
Január 30. A nagybecskereki ipartestület közgyűlése.
Február 13. A nagybecskereki hadastyán-egylet közgyűlése.
Február 14. Közig. biz. ülés.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület munkásgimnáziumának január havi előadásai a következő napokon lesznek:

Január 20: 8-9-ig Magyar irodalom. 9-10-ig Elektrotech.
Január 25: 8-9-ig Fizika. 9-10-ig Gazdasági földrajz.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárasi jelentése.)

Január 20.

Barométer emelk., d. u. 1 óra 38 percek: 748.1 mm.
Hőmérséklet: maximum 5.9 C., minimum - 0.9 C. Csapadék: 2.0 mm. Hó. Eső. Felhőzet: Nb. 10. Szélirány és erősség: SW. 1.

Jóslat a következő 24 órára: Változó, szeles, enyhé. Sok helyütt csapadék.

A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül. 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perctig; csapadék reggeli 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő. Cu = gomolyfelhő. St = réteges felhő. Nb = esőfelhő. Ci-St = felhőfátyol. Ci-Cu = bányafelhő. Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélerekség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

Kinevezések. A m. kir. vallás- és közokt. miniszter Nótáros Demeter okl. tanítót a perlaszi (volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítóvá kinevezte.

A vármegye főispánja Laczkovics Gyula antalfalvai járási irnokot szolgálattételre a központba helyezte át, míg helyébe Mélykúti József járási utmestert nevezte ki.

Ugyancsak a főispán az antalfalvai járási irnoki állásra helyettesül Dieber Jakab bánlakai járási díjnokot nevezte ki.

Tanácsülés. Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen részben közgyűlési tárgyakat, részben pedig folyó ügyeket intéztek el.

A városi állandó választmány ülése. Nagybecskerek városi állandó választmánya ma délután dr. Perisics Zoltán polgármester

fejlődnek Podtjagin keblében, melyek a lelki-furdalásra hasonlítanak . . .

És egy félórával később — ismét belép az ismert másodosztályos fiúkébe.

— Uram! — fordult a beteg utas felé. — Hallgasson ide, uram!

A beteg összerázkódik és fölugrik.

— Mi az?

— Én . . . én csak bocsánatot kérek . . .

Nem kell megsértődnie, ha . . .

— Ah . . . Víz! nyögi a boldogtalan, a szívéhez kapva. — Bevettem a harmadik morfiumport, elaludtam és — újra! Istenem, de hát mikor ér véget ez az emberkinzás!

— Én csak — bocsánat.

— Hallja — én kiszállok a következő állomáson. Tovább nem viselhetem el . . . Én . . . meghalok . . .

— Ez aljas! Ezt nem nézhetjük tovább! háborodnak most föl az utasok. — Takarodjék! Ezt az arcatlanságot meg fogja keserülni! Takarodjék!

Podtjagin tehetetlenül tekint körül, föl-sóhajt és elhagyja a kocsi. A szolgálati osztályba vonul vissza, bágyadtan leül az asztal elé és sopánkodik:

— Micsoda népség! Azokért törje magát az ember! Itt dolgozom az ember és teljesítse a kötelességét! Hát csoda-e, hogy végre mindenre fűtül és ivásra adja magát? Ha nem teszek semmit, sem tetszik nekik; ha hozzátok a munkához: még rosszabb . . . Hát akkor már inkább iszom egyet!

Podtjagin egy hajtásra kiüriti az üveget és nem gondol többé munkára, kötelességre és becsületre.

Csehov Antal.

elnöklésével ülést tartott, amelyen a hétfői közgyűlés elé kerülő tárgyakat készítették elő. Az állandó választmány fontosabb javaslatait lapunk holnapi számában közöljük.

Apponyi bucsuja Torontáltól. A volt kormány szokás szerint elbucszik a törvényhatóságoktól is. Az első bucsulevél már leérkezett Torontálvármegyéhez s az első bucsuzó gróf Apponyi Albert volt kultuszminiszteré, aki a következő leiratot intézte a vármegyéhez:

Ő császári és apostoli királyi felsége f. év január hó 17-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával magyar vallás- és közoktatásügyi miniszteri állásomról való lemondásomat legkegyelmesebben elfogadni méltóztatott.

Midőn erről a közönséget tudomás végett értesítém, felhasználom az alkalmat, hogy őszinte szívből köszönetet mondjak azért az odaszó támogatásért, melyben engem közoktatásügyi kormányzatom egész ideje alatt szíves volt részesíteni. Budapest, 1910. évi január hó 17. Apponyi s. k.

Gyermektanulmányi kör Nagybecskereken.

A Délmagyarországi Tanító Egyesület nagybecskereki fiókköre azt az indítványt terjesztette legutóbb a torontali közművelődési egyesület elé, hogy tegyen lépéseket egy gyermektanulmányi körnek Nagybecskereken való létesítése iránt. A kulturegyesület elnöksége érintkezett az ügyben a budapesti gyermektanulmányi társasággal, majd tegnap délutánra értekezletre hívta össze az összes tanár- és tanítótölteket, orvosokat és más gyermekbarátokat. Az értekezleten, amely tegnap délután volt a vármegyház alispáni kistermében, dr. Vinczehid Ernő m. főjegyző, a kulturegyesület igazgatója elnököl s résztvettek az ülésen: Jankó Agoston alispán, a kulturegyesület alelnöke, Somfai János szerkesztő, kulturegyesületi titkár, Grézlo János kir. tanfelügyelő, Szegfűné Gopcsa Róza, Bakalovich Dóra, Kuss Beria, Kiss Sarolta tanítóok és óvónők, Mencer Lipót, a gyermekbarát-egylet elnöke, Baaden Károly és Bányai Jakab iskola-igazgatók, Jeszenszky Nándor, dr. Klein Mór, dr. Fialowski Béla s a tanárok és tanítók közül Szemes Adolf, Szabó Sándor, Fischer Mór, Büchler Hugó, Szegfű Sándor, Tarkó János, Hartig Albert, Lovrich Antal, Istvánffy N. és ifj. Szabó Bertalan. Dr. Vinczehid Ernő előadja az értekezlet tárgyát, majd fölkerésére Büchler Hugó, a gyermektanulmányi társaság nagybecskereki tagja ismerteti a gyermektanulmányozást, a melynek az a célja, hogy a gyermekeket tanulmányozva, azokat megismerje s így azok helyes nevelését előmozdítsa. Javaslata szerint nem kellene külön gyermektanulmányozási kört létesíteni, hanem a kulturegyesület kebelében egy szakbizottság intézze a gyermektanulmányozás ügyét olyképpen, hogy a központi adatok összegyűjtésével támogassa s a szülőket népszerű előadásokkal felvilágosítsa s irányítsa. A végleges határozat előtt kívánatosnak tartaná, ha a kulturegyesület meghívna a közp. gyermektanulmányozási társaság vezetőit, dr. Nagy Lászlót és dr. Ranschburg Pált, hogy tartsanak Nagybecskereken előadást s azután tegye meg a kulturegyesület a további lépéseket. Miután Grézlo János kir. tanfelügyelő kijelentette, hogy a maga részéről a legteljesebb mértékben támogatja az akciót s abba belevonja az egész vármegye tanítóságát, az értekezlet hozzájárult Büchler Hugó előterjesztéséhez. Ezzel az értekezlet véget ért.

Utóállítás. A helybeli Rezső-laktanyában ma reggel 9 órakor utóállítást tartottak, a melyen a polgári hatóságot Szilágyi Albert megyei aljegyző képviselte, hatósági orvosként pedig dr. Haidegger Lajos megyei főorvos szerepelt. A honvédség részéről megjelent Neuschl Ferenc ezredes és Domba Kristóf hadnagy, míg a közös hadsereget Pókay József alezredes és Geschek János főhadnagy képviselte. Katonai orvosok voltak: dr. Balás és dr. Misera József ezredorvosok. A mai utóállítás 12 állításköteles jelent meg, akik közül mindössze csak egyet találtak a katonai szolgálatra alkalmasnak.

Pocsék idő. Az időről irni, ugyan majdnem annyira, mint amikor az ember az időről társalog, de néha úgy viselkedik az idő, hogy a krónikás kijön a sodrából és — ir róla. Nos hát mostanában olyan az idő, hogy joggal kijön mindenki a sodrából, ha csak rá gondol is. Hogy az időn még nem volt telünk, az csak hagyján, bár az is igaz, hogy egy rövidke szép havas tél

nem olyan elkeserítő, mint például az idei tél. Allandóan vízben, sárban járunk s a kalucsni-
ipar úgy fölvirágozott, mint még soha. Folytonos szürkeségben, nedvességben élünk s úgy dühing az influenza, nátha s más hurutos nyavalya, hogy majd minden ember krárog. És ezt a sok pocsékságot most még növeli a hó. A tájékozatlan ember bizonyára csodálkozik ezen a kijelentésen, de aki a mai havazást végigszenvedte, az bizony sokat káromkodott a fehér hópihékről. Ez a fehér hópihé t. i. addig volt fehér és addig hó, amíg a földre ért s azután olyan piszkos lett belőle, hogy bizony sehogy sem lehet róla költeményt írni, legfőlebb „megrovási kalandot”. Ezt ime, ezennel elkövettük s magára vessen az öreg idő és a Tél apó, ha az emberek így köszöntik a fehér havat.

Nyilvános számadás és köszönet. Az izraelita nőegylet táncestéiye alkalmából történt adakozások:

Szücs Gáborné és Freund Berta iván: 50 kor.: Torontálmegyei takaré- és hitelbank, 20 kor.: Abelsberg Lajosné, Nagybecskereki népbank, 10 kor.: Közgazdasági bank, Braun Armin, Steinizer, 7 kor.: Grünbaum Frigyes, 5 kor.: Losonczy Lehel, Sajóviz Soma, dr. Nagy Dezső, Kellner József, Grünzweig H., 4 kor.: Tolveth Frigyes, Daun Gyula, Berényi Bódog, Frankl Lajos, 2 kor.: Heumann Andor, Partilla Mária, Baaden Hugó, Hesse Petronella, özv. Filkovic Jozefa, Eckfeld Mór, Láng Károly, Petry Jakab, Terzin Zsivkó, Sindelas, Neizer Sándor, Pollák Ernestsio, dr. Abonyi István, Felsenstein, Watzke, Gyógyszerész, Potz Antal, Wehner György, 1 kor.: N. N., Wilhelm F., Sztraky. Összesen: 207 korona.

Dr. Eibeschtz Miksané és dr. Juliu Arminné urhölgyek gyűjtőívén: 20 kor.: N. N., 10 kor.: Botka Béla, dr. Vinczehid, Marton Andor, 5 kor.: Magyar Pál, Elek, Mesznik Imre, Beneth Károly, Solyom György, Semsey, 4 kor.: dr. Mihálovics, Kéler Ákos, dr. Grandjean, Apor Nándor, Strosz, 3 kor.: Reitter Oszkár, Wattay Pelbart, 2 kor.: Bauer Henrikné, Knáb, Giffinger, Ziegler, Faur, dr. Milloss Aurel, dr. Kovács Dezső, Tóth István, Tana Samu, Nicora Valer, Szilágyi Ernő, Rónai Ödön, Panics Dániel, N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., 80 fillér: N. N., 40 fillér: N. N., 20 fillér: N. N. Összesen: 153 korona 40 fillér.

Guttman Béláné és Herzog Gyuláné urnók ivén: 10 kor.: Guttman Teréz, Szücs Gábor, Ujvári Adolf, 5 kor.: Guttman Béla, Guttman Dani, 2 kor.: Bolyacz Milán, Deutsch Gy., Radojesity Tivadar, Ládny Kálmáné, Guttman Mórné, dr. Kovács alügyészné, Löfflerné, Venovics, Kanizsa Lipótné, dr. Riesz Jakabné, Straumann Antalné, 1 kor.: Jacóby Gáborné, Matlanovics, Hausladen Mátyásné, Biróné, Udicszky, Szemes tanárné, 160 kor.: N. N., 120 kor.: N. N., 80 fillér: N. N., 40 fillér: N. N., 30 fillér: N. N. Összesen: 73 kor. 30 fillér. (Folytatjuk.)

Műkedvelői előadás Szerbitteben. A szerbittebei intelligencia f. hó 22-én, szombaton este nagyszabású táncal egybekötött műkedvelői előadást rendez, mely alkalommal színe kerül Herczeg Ferencnek: „A dolovai nábob leánya” című 5 felvonásos színműve. A darab főbb szerepeit Grób Erzsé, Wild Terike, Grünwald Zsigmondné, ifj. Papik Miksa, Morgrandner Ádám, Wolff Simon, Jakabfalvy Lajos, Jung Péter és Mijatov Milivoj játsszák. Az előadás és az azt követő táncmulatság iránt Szerbitteben és a környéken nagy az érdeklődés.

A poloskák alapos kiirtását a petéivel együtt csakis a Löcherer Cimexin poloskairtóval eszközölhetjük, mert a Cimexinnel érintkező poloskák nyomban elpusztulnak; petéik pedig a Cimexin hatása folytán kiszáradnak s többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Kollarich gyógyszerárában Nagybecskerek és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél. Bártfán. 49-206

Szegény gyermekek felruházása. Szerbittebéről írják lapunknak: A szerbittebei áll. isk. tantestülete a szegény iskolásgyermekek felruházására társadalmi uton mozgalmat indított; ami igen szép eredményt ért. Igen szép volt a Jenovay család által ajándékozott és gazdagon megrakott 4 méter magas karácsonyfa, melyről bőven jutott a szegény gyermekeknek, kik örömmel álltak körül a karácsonyfát. Az ünnepélyen részt vettek Jenovay Imréné, dr. Szántó Adolfné, Liedermann Olga, Weber Jánosné, Stulák Antalné urhölgyek, dr. Szántó gondnoknői elnök, Kleer János, Lefor Kristóf és még sok szülő s az áll. isk. tantestülete mintegy 260 növendékkel. Weber János igazgató-tanító hálás szavakkal mondott köszönetet a nemes szívű adakozóknak. Alkalmi énekek és versikék elmondása után a ruha és a sok édesség kiosztása következett s ezzel a szép ünnepély véget ért. A jótékony célra adakoztak: nov. 28-án tartott matiné tiszta

az ideai tél... a kalucsni... Folytonos... s ugy dühing... tos nyavalya... És ezt a sok... A tájékoztat... zen a kijelen... szenvedte, az... nópíhek fölött... ehér és addig... en piszkos sár... em lehet róla... si kalandot... ara vessen az... erek így kö...

köszönet. Az... maból történt

erta ivén: 50... hitelbank, 20... eskereki nép... k, Braun Ar... m Frigyes, 5... ma, dr. Nagy... H., 4 kor.:... ényei Bódog... ndor, Partilla... elia, özv. Fil... Károly, Petry... eizer Sándor... Felsenstein... tal, Wehner... F., Satraky.

dr. Juliusz... kor.: N. N.,... ehidy, Marton... nek, Mesznik... rgy, Semsey... dr. Grandjean... eitter Oszkár... rikne, Knab... szies Atadár... es Aurel, dr... Samu, Nicora... Pánics Dániel... N., 80 fillér... N. N. Össze...

Fyuláné urnók... Szücs Gábor... la, Guttmann... Deutsch Gy.,... né, Guttmann... Berné, Venob... abné, Streit... rné, Mattano... é, Udiczky... , 120 kor.:... N., 30 fillér... (Folytatjuk.)

bittebén. A... szombaton... mükedvelői... színre kerül... oob leánya... darab főbb... Grünwald... adner Adám... ng Péter és... ás és az azt... tében és a

at a petével... oloskairtóval... el érintkező... téik pedig a... k s többé ki... használható... nem piszkít;... ó: Kollarich... a készítőnél:... 49-20.5

ása. Szerb... ebei áll. isk... ékek felru... at indított;... en szép volt... és gazdagon... yfa, melyről... s, kik öröm... ünnepeleyn... ntó Adolfiné... ulák Antalné... nők, Kleer... ő s az áll... övencékekkel... s szavakkal... dakozóknak... ása után a... övetkezett s... A jótékony... natiné tiszta

jövedelme 57.20, Katalin-bálon befolyt 55.60, Jenovay Zoltán 50.—, Jenovay Imréné 20.—, ittebei takarékpénztár 40.—, Liedermann Olga 2 korona. Összesen 224 kor. 80 fill. Ez összegből 12 legszegényebb tanuló kapott meleg téli rubát. Az adakozóknak Wéber János áll. isk. igazgató tanító ezton fejezi ki hálás köszönetét.

Katonai Tudósító. Gazdag és változatos tartalommal jelent meg a tartalékos tiszttek, zászlósok, hadapródok és egyéves önkéntesek új szaklapjának folyó évi 2-ik száma. A lapnak munkatársai a katonai irodalmat művelők kiválói. Rendes rovatai: Változások a saját és idegen hadseregekben, a lőtechnika, motor- és léghajószolgálat fejlődése, határtörténelmi példák. Legfontosabb a Katonai Tanácsadó rovat, melyben a szerkesztőség a legmesszebbmenően áll előfizetőinek rendelkezésére bármely a katonasággal összefüggő ügyben. (Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Rózsa-utca 44. szám.)

Az élet kellemességeihez rendszeren nem számíthat a gyógyszereket, a „Scott-féle Emulsió“-t azonban mégis csak oda kellene besorozni, ha tekintetbe vesszük, hogy mennyi bánatot és könnyet tüntet el a gyermekszobából. A „Scott-féle Emulsió“ nemcsak gyógyít mindent, aminek gyógyítására a csukamájolaj képes, hanem még többet és emellett a visszatetsző iztól és szagtól teljesen mentes, mely a gyermekeknek oly gyakran kellemetlen percekét és zavarokat okoz. A „Scott-féle Emulsió“ kapható a gyógyszer-tárakban. (9)

Farsangi naptár.

Január 22. A filharmonikusok opera-estéje.
Január 29. Iparosbál.
Február 1. A felsőkeres. és polg. isk. hangverseny
Február 5. Munkáskultúrestély.
Február 5. A Sirályok bazi mulatsága.

Irodalom.

* **A „Hétfői Posta“** című kiünöen szerkesztett politikai szemle legközelebbi számában, — amely minden vasuti állomáson és dohány-tözsében kapható — a következő érdekes közlemények látnak napvilágot: A hétről. A horvát kérdés. Bécsi posta: A trónörökös emberei. A trializmus. A „Gross Oesterreich“ a színen. A bihari nyomoruság. Zagrábi posta: Supilo ünneplése. Az ifju törökök nemzetiségi politikája. A feminizmus. Ista: Viharos. Jegyzetek. A „barrikád“. Ista Latatos László. A boldogított pesszimizmus. Ista: Főti Lajos. Közgazdaság: A szandzsák vasut és a Vaskapu. A gazdasági hétről.

* **A reggeli a hirdetési oszlopon** nem izlik olyan jól, mint a barátságos ebédelőben, de Hörpenő bátya, a jelenkori utazók legnépszerűbbikének, Dörmögő Dörmötörnek, a híres neves macónak jótívágyu utitársa inkább ott eszi meg, semhogy közelebe jusson a rendőrnök, mióta megismerte Pecsényánszky kapitány börtönét. Dörmögő Dörmötör legújabb utazásának ez eddig a legizelmedőbb eseménye, hővöbbei olvashatni róla Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapjának legújabb, január 16-iki számában. De olvashatni ugyanitt sok más szepet is: Abonyi Árpád és Kálnoki Bedő Béla elbeszélését, Benedek Elek és Rákosi Viktor regényét, Benedek Elek és Teleses Béla versét, Krouberger Lili, az ismert műkorcsolyázó-világbajnok cikkét a koresolyázás művészetéről. A szemnek a sok pompás kép s egy jóízű trétás képsorozat ad gyönyörűséget. Szerkesztői üzenetek, rejtvények egészítik ki a szám élvezetes és gazdag tartalmát. A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára 2 kor. 50 fillér egy negyedévre. A most belépő előfizetők ingyen kapják meg a Jó Pajtás Almanachját s a csinos tárcanaptárt. A rendkívül gazdag tartalmu és szép karácsonyi és újévi számot mutatványul szivesen elküldi mindenkinek, aki kéri, a kiadóhivatal (Budapest, IV., Egyetem-utca 4).

Kanyaró után

a legkomolyabb betegségeknek biztosan elejét veszi a **Scott-féle Emulsió**. Az egészség gyors visszaszerzése meglepi mindazokat, akik először tesznek kísérletet a

15(7)—3.1 **SCOTT-féle EMULSIO-val.**

A SCOTT-féle Emulsió csakis annak köszönheti nagy hírnevét, hogy összes alkatrészeiben fentartja legnagyobb fokú tisztaságát.

Nagyon megfelelő az elkényeztetett inynek és a meggyengült emésztésnek.

A SCOTT-féle EMULSIO a legkiválóbb. Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fill. Kapható minden gyógyszertárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét (a halászt) kérjék figyelembe venni!

TÁVIRATOK

A kormányváltás.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ ered. távirata.) A mint már konstatáltuk, az új kormány minden cselekedete oda irányul, hogy parlamenti kormányzást teremtsen. Erre vall, hogy Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök sorra látogatja a pártok vezetőit és közli velük kormányzati terveit, úgy, hogy a pártok vezetői a hétfői ülésig mind tájékozva lesznek a miniszterelnök programjáról és szándékairól. Ez a főmomentuma a jelenlegi politikai helyzetnek és egyéb események a képviselőház üléséig valószínűleg nem is történnek

A kormányváltásról szóló mai jelentéseink a következők:

A miniszterelnök a pártvezéreknel.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ ered. táv.) Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma megkezdte látogatásait a pártok vezéreinel. A miniszterelnök külön-külön látogatja meg a pártok vezetőit s tájékoztatja őket a kormány terveiről. A tájékoztató látogatásokat a miniszterelnök holnapra befejezi.

Minisztertanács.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az új kormány holnap minisztertanácsot tart, amelyen a miniszterelnök beszámol a pártok vezéreinel tett látogatásairól s egyben a kormány megbeszéli a legközelebbi teendőket.

A miniszteri és államtitkári állások.

Budapest, jan. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A még be nem töltött miniszteri tárcákra és állásokra egyre folynak a kombinációk. Az egyik híresztelés szerint a király személye körüli állásra Jan k o v i c h László gróf volna kiszemelve. Ezt a híresztelést azonban félhivatalosan megcáfolják. Egy másik hír arról szól, hogy földmívelésügyi államtitkárnak Pap Géza volt országgyűlési képviselő van kiszemelve. Hír szerint Pap Géza kinevezése a jövő hét folyamán már megtörténik s ugyanekkor töltik be a többi államtitkári állásokat is.

Lukács László hivatalba lépése.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ ered. táv.) Lukács László pénzügyminiszter ma délelőtt 11 órakor jelent meg a pénzügyminiszteriumban, ahol a tisztviselői kar fogadta és üdvözölte. A tisztelgés után a miniszter a szakosztályok vezetőit fogadta.

A bankfelirat.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ eredeti táv.) A képviselőház bankfelirati bizottsága ma délelőtt Rátkay László elnöklésével ülést tartott, a melyen véglegesen megállapította a bankfelirat szövegét.

Tanácskozás a Háze'nöknél.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Gál Sandornál, a képviselőház elnökénél ma szűkebbkörű tanácskozás volt, a melyen részt vett: Justh Gyula, Rátkay László, Szentivány Árpád és Farkasházy Zsigmond

A horvát bán és a fiumei kormányzóság.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Rauch Pál báró horvát bán és Wickenburg Márk gróf, a fiumei kormányzóság ideiglenes vezetője, holnap Budapestre érkeznek. Mindkettőjüket a miniszterelnök kérte magához, hogy egyrészt Rauch-hal a horvát ügyekről, másrészt, hogy Wickenburg-gal a fiumei kormányzóság dolgában tanácskozzék.

A Nemzeti Társaskörböl.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Nemzeti Társaskörben most állandóan élénk az élet. Tegnap este megjelentek a társaskörben a miniszterek

is. A társaskör vasárnap közgyűlést tart, amely alkalommal hír szerint kimondja feloszlását.

Pártértekezletek.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Vasárnap az összes parlamenti pártok értekezletet tartanak, hogy a hétfői képviselőházi ülésen történő állásfoglalásokat megbeszéljék. A Justh-párt délelőtt tartja értekezletét, míg a többi pártok délután és este,

Az angol választások.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mai londoni jelentések szerint az angol választások eredménye eddig a következő: Megválasztottak 122 unionistát, 98 liberálist, 22 munkáspártit és 28 nacionalistát. Az eddigi eredményből is konstatálható, hogy az unionisták, vagyis a lordok és a védővámos konzervatívok pártja erősen megnövekedett, míg a liberálisok meglehetősen súlyos veszteséget szenvedtek.

A krétai kérdés.

Budapest, január 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból jelentik, a porta a jövő héten nyújtja át választát a krétai védőhatalmak december 11-ikén kelt jegyzékére. Válaszában a porta eddigi álláspontján marad.

Határidő-üzlet.

Budapest, jan. 20. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (áprilisra) 28 40 — — Buza (októberre) 23 82 — — Rozs (áprilisra) 19 76 — — Zab (áprilisra) 15 50 — — Tengeri (májusra) 13 42 — —

Takarékpénztári közgyűlések.

Január 22. A zichyfalvi takaré- és hitel-egylet mint részvénytársaság közgyűlése.
Január 23. Az első torontáliszécsányi takarékpénztár mint részvénytársaság közgyűlése.
Január 25. Torontali központi hitelszövetkezet közgyűlése.
Január 27. A torontálvármegyei takaré- és hitelbank közgyűlése.
Január 28. Az ittebei takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése.
Január 29. A beodra-karlovai takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése.
Február 1. A nagybecskereki takaré- és előleg-egylet r.t. közgyűlése.
Február 2. A nagybecskereki népbank részvénytársaság közgyűlése.
Február 3. A nagybecskereki takarékpénztár közgyűlése.
Február 6. A torontali agrárbank r.-társaság közgyűlése.
Február 6. A pardányi takarékpénztár mint részvénytársaság közgyűlése.
Február 7. A temesvári földbérleti és parcellázó bank r.t. közgyűlése.
Február 10. Az eleméri takaré- és előleg- és hitelszövetkezet közgyűlése.
Február 14. A nagyteremiai takarékpénztár közgyűlése.

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Feltűnést keltő találmány! A fogápolásra használt szerek csak részben felelnek meg hivatásuknak.

Az illatos szájviz a fogkölerakodást meg nem akadályozza, afogpor hosszas használata pedig a fog romancát kopatja el. Ezen hiányokon segít egy kitünő új találmány, a Sztraka-féle Menthol fogszappan, mely erős bacillus-ölő hatásánál fogva a szájüreget hatalmasan desinificálja, a fogakat fehériti s a romlástól megóvja. Beszerezhető gyógyszertárakban, drogériákban egy koronáért. 39/1-74

OSEMEGEALMA

kiválóan finom télfajokból válogatva, és pedig: **Parmen Jonathan, Belfő, Tőroabálint, Rozmaring és Batal** vegyesen.

5 kilós postakosárral 3.50 K
50 „ ládával . . . 25— K
100 „ ládával . . . 45— K

Minden egyes alma selyempapírba van göngyöve; gondos, lelkismeretes és szavatolt fagymentes csomagolással szállítja utánvétellel, bérmentetlenül

SZELES PÁL, Nagymaroson (Hontmeyye)
19-127

Torontáli Agrárbank Részvénytársaság.

Meghívó.

A Torontáli Agrárbank Részvénytársaság folyó évi február hó 6-án d. e. 11 órakor az intézet hivatalos helyiségében tartja

I. évi rendes közgyűlését,

melyre az intézet részvényesei tisztelettel meghívattak.

Közgyűlési tárgyak:

1. Három részvényes kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére. 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, az 1909. évi zárszámadás előterjesztése, a tiszta nyeresemény hovafordítása iránti határozathozatal, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.	3. Az igazgatóság 1 tagjának lemondás folytán választása 2 évre. 4. A felügyelő-bizottság 3 tagjának választása 3 évre. 5. A választmány kisorsolt 4 tagjának választása 3 évre. 6. Vezérigazgató évi fizetésének megállapítása.

Nagybecskerek, 1910. január hó 20-án.

Az igazgatóság.

A Torontáli Agrárbank Részvénytársaság 1909. évi zárszámadása.

Vagyon.

Mérleg-számla.

Teher.

Késpénz — — — — —	2094	20	Alaptőke — — — — —	300000	—
Girószámlán az Osztrák-Magyar banknál	33573	38	Takarékbetét — — — — —	153520	34
Folyószámlai követelések — — — — —	22583	76	Tárcaváltók forgalomban — — — — —	74900	—
Törlesztéses jelzálogkölsönök — — — — —	91994	72	Átmeneti kamatok — — — — —	10520	03
Leszámitolt váltók — — — — —	476910	24	Átruházott törlesztéses jelzálogkölsönök	91994	72
Letétek — — — — —	275	—	Átmeneti tételek — — — — —	1030	26
Az 1910. évet terhelő előre fizetett kamatok	316	—	1909. évi tiszta nyereség — — — — —	3737	74
Leltár — — — — —	3255	79			
Alapítási költségek — — — — — K 5919.78					
Leírás — — — — — „ 1219.78	4700	—			
	635703	09		635703	09

Tartozik.

Nyereség- és veszteség-számla.

Követel.

Kamatok :			Idegen intézeteknél elhelyezett tőkék kamatai (70%-a adómentes) — — — — —	2171	35
Betéti könyvek után — — — — — K 2099.82			Kamatjövendelmek :		
Folyószámlán elhelyezett összegek után — — — — — K 264.57	2364	39	Váltókamat — — — — — K 19657.97		
Visszleszámitolt váltók után — — — — — K 1181.35			Levonva az 1910. évet megillető átmeneti kamat — — — — — K 10520.03	9137	94
Levonva 1910. évre előre fizetett kamatok — — — — — K 316.—	865	35	Folyószámla kamat — — — — —	1420	74
Engedményezett jelzálogkölsönök után — — — — —	1516	34	Jelzálogkölsön kamat — — — — —	1822	25
Tőkekamatadóért — — — — —	236	43			
Adóért — — — — —	800	—			
Tiszti fizetések és lakberek, üzleti költség és házbér, kezelési költségekért — — — — —	3812	25			
Leírás az alapítási költségből — — — — —	1219	78			
1909. évi tiszta nyereség — — — — —	3737	74			
	14552	28		14552	28

Nagybecskerek, 1909. évi december hó 31-én.

Az igazgatóság:

Abelsberg s. k.
ig. tag.

Daniel s. k.
ig. tag.

Poroszkay s. k.
elnökigazgató.

Wattay s. k.
vezérigazgató.

Marton s. k.
ig. tag.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

Nagybecskerek, 1910. január hó 18-án.

A felügyelő-bizottság:

81-1.1

Friedmann Alfréd s. k.

Kiss István s. k., fel. biz. elnök.

Tasnádi Endre s. k.